Valtiovarainministeriö NEUVOSTORAPORTTI VM2020-00208

EUS Salmi Martti 10.05.2020

Asia
Euroryhmän videokokous 8.5.2020

Kokous
Euroryhmä 08.05.2020

Euroryhmä sopi 8.5. videokokouksessaan Euroopan vakausmekanismin pandemiakriisitukivälineestä. Nyt saavutettu poliittinen sopu oli edellytys koronaviruspandemian taloudellisiin seurauksiin osaltaan vastaavan EVM-tukivälineen saamiseksi käyttöön päämiesten linjauksen mukaisesti kesäkuun alkuun mennessä. EVM:n hallintoneuvoston odotetaan tekevän asiaa koskevat muodolliset päätökset toukokuun puolivälissä.

Euroryhmä käsitteli lisäksi viittä muuta asiaa, mm. komission 6.5. julkistamaa kevään talousennustetta, jonka mukaan EU:n talous kärsii koronaviruspandemian johdosta tänä vuonna ennennäkemättömästä taantumasta.

Euroryhmä sopi 8.5.2020 videokokouksessaan EVM:n pandemiakriisitukivälineestä ja käsitteli lisäksi viittä muuta asiaa. Valtiovarainministeri Katri Kulmuni edusti kokouksessa Suomea.

1. COVID-19 - Euroopan vakausmekanismin (EVM) pandemiakriisitukiväline

Euroryhmä saavutti kuukautta aiemmin, 7.-9. huhtikuuta 2020 pidetyssä kokouksessaan sovun koronavirusepidemian aiheuttamaan taloudelliseen kriisiin vastaavista toimista, jotka EU:n päämiehet sittemmin vahvistivat videokokouksessaan 23. huhtikuuta. Päämiesten linjauksen mukaan euroryhmän sopima kolmiosainen taloudellinen paketti (EIB:n takuurahasto, SURE ja EVM:n pandemiakriisitukiväline) tuli saattaa jäsenmaiden käyttöön 1.6. mennessä.

Euroryhmän 8.5. kokouksessa sovittiin pandemiakriisitukivälineen (*Pandemic Crisis Support*, PCS) piirteistä, jotka toteutetaan ilman muutoksia nykyiseen EVM-sopimukseen ja sen asettamiin vaatimuksiin, sekä todettiin instituutioiden tekemien arvioiden vahvistavan kaikkien euromaiden täyttävän kelpoisuusehdot PCS-välineen hyödyntämiseen.

PCS-väline on tarkoitus saattaa voimaan erillisellä EVM:n hallintoneuvoston päätöksellä. Hallintoneuvoston, joka koostuu euroalueen valtiovarainministereistä, odotetaan hyväksyvän ehdot ja instituutioiden toimittamat arviot toukokuun puolivälissä.

EVM:n ennakollisen rahoitustuen ECCL-välineeseen perustuvan, ehdoiltaan mukautetun PCS-välineen kautta tarjottava rahoitustuki on lähtökohtaisesti rajattu jäsenmaakohtaisesti 2 prosenttiin vuoden 2019 lopun bruttokansantuotteesta. Tämä vastaisi enimmillään noin 240 mrd. euroa, EVM:n käytettävissä olevan kapasiteetin ollessa 410 mrd. euroa. Rahoitustuen ainoana ehtona on

varojen kohdentaminen COVID 19 -pandemiaan liittyviin terveydenhuollon, tarjottavan hoidon ja ennaltaehkäisemisen suoriin ja epäsuoriin kustannuksiin.

Yksityiskohtaisempi suunnitelma rahoitustuen kohdentamisesta sisällytetään jäsenmaakohtaiseen *Pandemic Response Plan* –suunnitelmaan (PRP), jonka pohjana toimivat yleiset suuntaviivat (*template*) PRP-suunnitelmalle. Euroryhmä hyväksyi komission ehdotuksen, jonka mukaan PCS-tuen yhteydessä kevennetään rahoitustukeen liittyvää valvontaa. Säädösten mukaan valvonnan tiukkuus on suhteutettava ja sovitettava kohdattujen rahoitusvaikeuksien vakavuuteen ja siinä on otettava asianmukaisesti huomioon saadun rahoitustuen luonne, mikä PCS-tuen kohdalla puoltaa kevennettyä valvontaa.

Euroryhmä hyväksyi PCS-välineen maturiteetin ja hinnoittelun. Maturiteetiksi sovittiin keskimäärin maksimissaan 10 vuotta ja sekä korkomarginaalia että etukäteen maksettavaa palvelumaksua sovittiin tässä yhteydessä alennettavan. Korkomarginaali alennetaan ennakollisen rahoitustuen normaalista 35 peruspisteestä 10 peruspisteeseen, joka vastaa täysimääräisen ehdollisuuden sisältämän sopeutusohjelman korkomarginaalia. Etukäteen maksettavaa palvelumaksua alennetaan, mutta vuotuinen 0,5 peruspisteen palvelumaksu jää ennalleen. Nämä tukea saavan jäsenmaan maksettavaksi tulevat erät lasketaan EVM:n varainhankinnan kustannusten (tällä hetkellä 0,76 %) päälle.

Euromaa voi hakea PCS-rahoitustukea vuoden 2022 loppuun asti. EVM:n hallintoneuvosto voi EVM:n toimitusjohtajan esitykseen perustuvalla yksimielisellä päätöksellä muuttaa tätä määräaikaa. Toimitusjohtajan esityksen on perustuttava koronakriisin etenemiseen ja haun määräaikaa voidaan tapahtuneen kehityksen perusteella joko aikaistaa tai myöhentää. Jäsenmaalle myönnetty tuki on käytettävissä 12 kuukauden ajan, mitä voidaan nykyisten standardi-menettelyiden kautta pidentää 6 kuukaudella korkeintaan kahdesti.

Jäsenmaan toimitettua PCS-rahoitustukipyynnön, instituutioiden odotetaan toimittavan vahvistetut arvionsa niin nopeasti kuin mahdollista ja valmistelevan kyseisen maan viranomaisten kanssa Pandemic Response Plan -suunnitelman. Rahoitustukipyynnön ja siihen liittyvän dokumentaation käsittelyssä ja hyväksynnässä edetään EVM-sopimuksen 13 artiklan mukaisesti.

Euroryhmä oli tyytyväinen instituutioiden valmistelemiin, alustaviin jäsenmaakohtaisiin arvioihin uhasta rahoitusvakaudelle, julkisen velan kestävyydestä ja tulevista rahoitustarpeista. Euroryhmä yhtyi instituutioiden arvioon, jonka mukaan ehdot PCS-rahoitustuen myöntämiselle täyttyvät kaikkien euroalueen jäsenmaiden kohdalla.

Euroryhmän puheenjohtaja Mário Centeno lähetti kokouksessa erikseen kiitoksensa Suomen eduskunnalle nopeasta kannanmuodostuksesta nyt hyväksyttyyn EVM-asiakokonaisuuteen liittyen.

2. Portugalin 11. ohjelman jälkeistä valvontaa koskeva raportti

Euroryhmälle esiteltiin Portugalin 11. ohjelman jälkeistä valvontaa koskeva raportti. Euroopan komissio teki yhteistyössä Euroopan keskuspankin kanssa siihen liittyvän tarkastuskäynnin Lissaboniin helmikuun puolivälissä, ennen koronapandemian puhkeamista. Tarkastuskäynnin tuloksiin oltiin tyytyväisiä; Portugalin viime vuosien pyrkimykset vahvistaa talouden perus-tekijöitä auttavat vastaamaan nykyiseen kriisiin ja tukevat maan nopeaa elpymistä.

3. Itävallan alustavan budjettisuunnitelman päivitys

Euroryhmä käsitteli lyhyesti Itävallan alustavaa budjettisuunnitelmaa. Poikkeukselliset olosuhteet huomioiden, euroryhmä ei lausunut asiasta.

4. G7-valtiovarainministerikokouksen seuranta

Euroryhmän pj. Mário Centeno kertoi G7-valtiovarainministereiden viimeaikaisista puhelin-keskusteluista, joiden pääpaino on ymmärrettävästi ollut koronapandemiassa ja siihen liittyvissä elpymistoimissa.

5. Komission kevätennuste

Komissio esitteli euroryhmälle kevätennusteensa, joka julkistettiin keskiviikkona 6.5. Ennusteen mukaan EU:n talous kärsii koronaviruspandemian johdosta tänä vuonna ennennäkemättömästä taantumasta, kansallisista ja EU:n tasolla toteutettavista nopeista ja kattavista toimista huolimatta. Komission ennusteen todettiin olevan hyvin linjassa Euroopan keskuspankin arvioiden kanssa.

Komission talousennusteen mukaan euroalueen talous supistuu ennätykselliset 7,7 prosenttia (EU 7,4 %) vuonna 2020 ja kasvaa sen jälkeen 6,3 prosenttia (EU 6,1 %) vuonna 2021. EU:n ja euroalueen kasvuennusteita on tarkistettu noin yhdeksän prosenttiyksikköä alaspäin syksyn 2019 talousennusteeseen verrattuna.

Talouteen kohdistuva sokki on symmetrinen, sillä pandemia on levinnyt kaikkiin jäsenmaihin. Tästä huolimatta sekä BKT:n supistuminen vuonna 2020 että elpymisen voimakkuus vuonna 2021 vaihtelevat todennäköisesti suuresti. Kunkin jäsenmaan talouden elpyminen riippuu paitsi pandemian kehittymisestä kyseisessä maassa, myös maan talouden rakenteesta ja valmiuksista toteuttaa vakauttavaa politiikkaa.

Euroalueen työttömyysasteen ennustetaan nousevan viime vuoden 7,5 prosentista 9½ prosenttiin tänä vuonna ja laskevan sen jälkeen 8½ prosenttiin vuonna 2021. Työttömyyden kasvuvauhti vaihtelee jäsenmaiden välillä. Erityisen haavoittuvia ovat ne jäsenmaat, joissa suurella osalla työntekijöistä on lyhytaikainen työsopimus tai työmarkkinat ovat vahvasti riippuvaisia matkailusta.

6. Muut asiat

Muissa asioissa euroryhmä kävi lyhyen keskustelun koskien Saksan perustuslakituomioistuimen 5.5.2020 antamaa tuomiota Euroopan keskuspankin valtionvelkakirjojen osto-ohjelmaa koskevassa asiassa.

Suomen edustajat
Valtiovarainministeri Katri Kulmuni, finanssineuvos Marketta Henriksson (VM)

Asiakirjat

Liitteet

Viite

Asiasanat
Hoitaa

Tiedoksi